

ikke at staa noget om Kirkegaardsforhold ved en kortere Beskrivelse af mange af de Øer, der er større end Hesselø.

Øens anden »Kirkegaard« vil jeg dog hellere betegne som en Begravelsesplads, idet den sikkert ikke er gejstlig indviet. Den ligger paa Øens Nordspids paa den flade, brede Forstrand, og er betydeligt større end den »rigtige« Kirkegaard. Arealet er nærmest ovalt, smaa 60 m langt og ca. 40 m bredt og ligeledes indhegnet af et solidt Kampestensdige. Her findes en halv Snes Grave, bestaaende af Stendynger ca. 2 m lange, 1 m brede og $\frac{1}{2}$ m høje. Ligene, som sikkert stammer fra Strandvaskere fra ældre Tid, er ikke blevet gravet ned, hvilket ogsaa vilde være umuligt her, da Stranden bestaar af et tykt Lag Rullesten. — Her er ingen Kors, og ingen kender noget til dem, som hviler her. Det mentes en Overgang, at Begravelserne skulde stamme fra engelske Orlogsmænd, som holdt til her under Krigen 1807-1814; men Øens tidligere Ejer, Hofjægermester *Holstein-Rathlou*, lod en gang forespørge desangaaende i det engelske Admiralitet; dette mente ikke, at det kunde have sin Rigtighed.

Skulde andre have Lyst til at besøge Hesselø, skal jeg oplyse, at man kommer der til med Postbaad fra Nykøbing S. Øen er — selv bortset fra sine Kirkegaarde — meget interessant og naturskøn og vil give gode Resultater, — ogsaa for dem, der interesserer sig for Botanik, Zoologi og Geologi.

Om Kirkegaarden kan iøvrigt læses i *Acton Friis*: De danske Øer III (1920) S. 195 og »Vore Kirkegaarde« X (1933) S. 37-39.

Om Byggelinjer og Kirkegaarde

Til Brug for Kirkegaardsudvidelser skal der som bekendt præsteres Sundhedsattest for det Areal, der er udset til Brugen; at der desuden skal foreligge Approbation

paa Planen fra Kirkeministeriet er ogsaa velkendt, men at ogsaa Amtsvejvæsenet skal approbere Sagen er noget ganske Nyt.

Amtsvejvæsenet er imidlertid i sin gode Ret, idet det støtter sig til Lov Nr. 275 af 28. Nov. 1928 hvori det i § 1 hedder, at »Naar vedkommende Kommunalbestyrelse (Amsraad, Byraad, Sogneraad eller Flækebestyrelse) af Færdselshensyn anser det fornødent, at der sikres en Landevej . . . eller anden offentlig Vej eller Gade Mulighed for Udvidelse til en større Bredde, kan Kommunalbestyrelsen beslutte, at Bygninger . . . skal holdes i en Afstand fra den paagældende Vejs eller Gades Midterlinje af indtil 17,5 m, saafremt Vejen er en Landevej, og indtil 12,5 m . . . ved en anden offentlig Vej eller Gade . . . Hvad der . . . gælder om Bygninger, gælder ogsaa om Sportspladser, Kirkegaarde, Tankanlæg og andre lignende Anlæg af blivende Art«.

Denne Bestemmelse er sikkert ikke meget kendt, — en Sag viser, at den heller ikke har været særlig kendt i Kirkeministeriet; thi efter at man der havde approberet en Udvidelsesplan, og efter at Menighedsraadet havde igangsat Arbejdet, mødte Amtsvejvæsenet op og stoppede det, — i Henhold til ovennævnte Bestemmelser. Man forlangte for det første, at Planen ændredes saaledes, at der ikke lagdes Grave udenfor den nævnte Byggelinje (17,5 m), samt at man yderligere skulde ansøge Amtet om Dispensation for det Areal, som laa mellem denne Byggelinje og Vejen. Personlige Forhold gjorde, at man ikke ønskede Sagen sat paa Spidsen ved at henvise til Kirkeministeriets Accept; men da man gennem Haandhævelse af Bestemmelsen berøvede Kirkegaardsudvidelsen et Par af dens bedst beliggende Grave og ødelagde enhver Udnyttelse af et betydeligt Areal, betød det et afgjort Afbræk i Dispositionerne.

Derfor advares der kraftigt imod at overse disse Bestemmelser, — og især maa man regne med, at de haandhævedes langs Hovedvejene.